

Riihimäen kaupungin palvelustrategia 2006-2015

Kaupunginvaltuusto hyväksynyt 14.8.2006 § 111

Sisällysluettelo

1. Yleistä.....	3
2. Vaihtoehtoiset palvelun järjestämistavat.....	4
3. Palvelustrategian ja henkilöstöstrategian yhtymäkohdat.....	5
4. Kaupunginhallitus.....	6
5. Perusturvalautakunta.....	8
6. Koulutuslautakunta.....	10
7. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta.....	11
8. Tekninen lautakunta.....	12
9. Ympäristölautakunta.....	13
10. Toimenpideohjelma.....	14

1. Yleistä

Palvelustrategiassa määritetään, miten kunnan järjestämisvastuulla olevat palvelut tullaan lähivuosien aikana kuntalaisille eri toimialoilla tuottamaan. Tähän strategiaan on poimittu palveluista ainoastaan ne, joiden järjestämisessä on olemassa järkeviä vaihtoehtoja ja ne, joiden järjestämisessä on odotettavissa muutoksia.

Palvelustrategian perustana ovat kuntalaisten elinolojen ja palvelutarpeiden kehittyminen, kunnan käytettävissä olevien taloudellisten ja henkilöstöresurssien kehittyminen ja saatavuus, yhteistyömahdollisuudet muiden kuntien ja yritysten kanssa sekä ulkopuolisen palvelutarjonnan vaihtoehdot ja markkinoiden kehittymisen näkymät. Pohjaselvityksenä toimii kaupungin palvelustrategian luonnos 17.9.2004, josta löytyy em. analyysi sekä palvelutuotannon nykytilan kuvaukset. (LIITE 1)

Palveluiden tuottamiseen vaikuttavat yleiset muutostekijät

Merkittävimmät yleiseurooppalaiset megatrendit, jotka tulevat todennäköisesti vaikuttamaan kunnan toimintaympäristöön merkittävästi ovat

1. väestön ikärakenteen muutos
2. palvelujen tuottamista helpottava teknologinen kehitys (mm. sähköinen asiointi) sekä
3. murros julkisten palvelujen järjestämistavoissa.

Kaupungin yleinen kehitys

Riihimäki tavoittelee hallittua n. 1,0 % vuosittaista väestönkasvua. Muuttajat ovat pääasiallisesti nuorta väestöä, mikä on huoltosuhteen kannalta toivottavaa kehitystä. Palvelujen osalta tämä tarkoittaa sitä, että mm. lapsiperheille suunnattujen palvelujen tarve tulee mitoitaa muuttoliikkeestä aiheutuvaa väestönkasvua vastaavaksi.

Yleiset palvelutarpeiden muutokset

Palvelutarpeet muuttuvat elämänvaiheen ja -tilanteen mukaan. Ihmiset ovat tottuneet vaatimaan palveluilta laatua, joten he vaativat myös kunnallisilta palveluilta yhä enemmän. Kunnallisten palvelujen tulisi pystyä mukautumaan palvelutarpeiden muutoksiin mahdollisimman joustavasti.

Tulevaisuuden haasteet

Väestön ikääntymisestä johtuva palvelutarpeen muutos on yksi vakavimmista tulevaisuuden haasteista. Se koskee kuntalaisten ohella koko palvelutuotantojärjestelmää, henkilöstö mukaan luettuna. Myös kunta- ja palvelurakennemuutos on asettanut kuntakentän nopean ja osittain ennakoimattoman muutoksen eteen. Kunnat pystyvät vaikuttamaan tulevaan kehitykseen aktiivisilla toimilla nykyisen palvelurakenteen uudelleenjärjestämiseksi.

Koska palvelustrategia on kunnan linjaus kunnan palvelujen järjestämisestä n. 10 vuoden aikajännteellä, on tarkasteltava pitkän aikavälin haasteita ja uhkia, jotka vaativat etukäteistä toimintaa. Strategiassa esitettyyn muutokseen ohjaavat mm.

1. kuntatalouden kiristyminen
2. henkilöstön eläköityminen ja saatavuusongelmat
3. väestön ikärakenteen muutokset
4. palvelutarpeiden muutokset
5. kunta- ja palvelurakennemuutos
6. toimialakohtaisessa lainsäädäntörakenteessa tapahtuvat muutokset
7. vaihtoehtoisten palvelutuotantotapojen kehittyminen

Palvelustrategia viestii omalle organisaatiolle tulevaisuuden linjauksista. Laadittaessa talousarviota sen tulisi olla peruslähtökohtana yhdessä kunnan strategian kanssa.

Palvelustrategialla pyritään myös markkinoiden syntymisen edistämiseen. Kun kunta tekee linjaukset palvelujen järjestämisestä 10 vuoden tähtämellä, se samalla antaa yksityisille toimijoille, kolmannelle sektorille sekä muille kunnille signaalin toiminnassaan mahdollisesti tapahtuvista muutoksista. Myös opinto-ohjauksellinen hyöty on osoitettavissa, koska strategiasta pystyy toteamaan ne kuntasektorin toimialat, joiden osajille on töitä jatkossakin.

Kunnalliselämän odotuksia ja muutoksia indikoivan Kuntabarometrin mukaan kuntapalvelujen muutokset tulevat käsittämään tulevaisuudessa seuraavat asiat:

- palvelutarjonnan priorisointi ja karsiminen
- maksuperusteiden muutos
- ihmisten omavastuun kasvaminen
- subjektiivisten oikeuksien uudelleenarviointi

2. Vaihtoehtoiset palvelun järjestämistavat

Kunnilla on vastuu hyvinvointipalvelujen järjestämisestä. Kunnilla on myös oikeus päättää, miten palvelut järjestetään. Vaihtoehtoina ovat:

a) oma toiminta

-yleisin toimintatapa on että palvelun tuottajana on kaupungin toimintayksikkö.

-hallintokunnilla voi olla myös yhteinen toimintayksikkö palvelun tuottajana.

-kunnalla voi olla nettobudjetoitu yksikkö, jossa lautakunta asettaa tavoitteet ja valtuusto päättää tulojen ja menojen erotuksen määrärahana. Tästä hieman edelleen kehitetyssä nettobudjetoidussa kannustavassa yksikössä taas mahdollinen tilikauden nettoylijäämä (l. tavoitteiden ylitys) on mahdollista jakaa tulospalkkiona ennalta sovitulla tavalla.

-kunnan liikelaitos (kunnan toiminta- ja taloussuunnittelusta eriytetty yksikkö, jolla on oma hallinto. Kunta antaa toiminnalliset ja taloudelliset tulostavoitteet)

-kunnan omistama yritys palvelun tuottajana (omistajapolitiittinen ohjaus)

b) seudullinen yhteistyö (laajuutena kaksi kuntaa / seutukunta / talousalue)

-kuntayhtymä, säätiö tms.

-seudullinen sopimusyhteistyö

-ostopalvelut toiselta kunnalta, yhteiset virat toisen kunnan kanssa

c) ostopalvelut

-tuottajana yksityinen yritys tai säätiö

-tuottajana kolmannen sektorin toimija

-tuottajana kunnan oma yksikkö (tilaaja tuottaja –malli)

Palvelujen ostaminen ulkoa edellyttää analysointia

*kunnan strateginen tilanne

*suhde omaan toimintaan (henkilöstöstrategia, omistajapolitiikka)

*markkinoiden tarjonta

*hinta-laatu vertailut, kilpailutus, tuotteistaminen

d) toiminnan ulkoistaminen/yhtiöittäminen**e) palveluseteli**

Palvelusetelissä sopimusosapuolina ovat avustuksen saaja, kunta osaltaan palvelun rahoittajana ja palvelun tuottaja. Palveluseteli on tapa suunnata julkinen rahoitus kotitaloudelle, kohdistettuna määrätyn palvelun rahoitukseen tiettyjen kriteerien mukaan valituilta palvelun tarjoajilta. Asiakkaalle jää kuitenkin vapaus valita palvelun tarjoaja.

f) omaishoidon/yksityisen hoidon tukeminen**g) toiminnasta luopuminen**

- jos palvelu ei ole kuntalaisille välttämätön tai kuulu kunnan toimialaan, siitä voidaan luopua. On kuitenkin muistettava, että jotkin tehtävät ovat lakisääteisiä, eikä viranomaistehtäviä voida ulkoistaa. Myös asiakasmaksujen sovittaminen kustannuksia vastaavaksi on yksi tapa vaikuttaa palvelutuotannon tehokkuuteen.

Lisäksi kunta- ja palvelurakennemuutostukseen liittyen kuntien ja valtion välinen työnjako tuo muutoksia nyt kuntien hoidettavina oleviin palveluihin. Valtion vastuulle on suunniteltu mm. kuluttajaneuvontaa,

3. Palvelustrategian ja henkilöstöstrategian yhtymäkohdat

Lähes 30% kaupungin vakinaisesta henkilöstöstä eläköityy 2016 mennessä. Eläköityminen kääntyy jyrkkään nousuun v. 2008 alkaen ja suurin eläköitymispiikki ajoittuu vuodelle 2013. Nimikkeittäin tarkasteltuna eläkkeelle lähtijöitä löytyy eniten perhepäivähoitajista, siivoojista, koti- ja vanhuspalveluiden hoitajista, ruokapalveluhenkilöstöstä sekä opettajista.

Kiristyvään kilpailuun osaavasta työvoimasta varaudutaan henkilöstöstrategialla ja rekrytointia kehittämällä. Lisäksi palvelutuotannon sopeutuminen muuttuviin olosuhteisiin vaatii henkilöstöltä joustavuutta, monitaitoisuutta ja innovatiivisuutta.

Henkilöstön asema muutostilanteissa pyritään turvaamaan luonnollisen poistuman sekä uudelleen sijoittamisen ja uudelleenkoulutuksen hallitulla hyödyntämisellä. Muutostarpeet pyritään ennakoimaan ja hoitamaan yhteistoiminnallisesti.

Seuraavissa taulukoissa on listattu toimialakohtaisesti niitä palveluita, joiden järjestämisessä on odotettavissa muutoksia tai joiden suhteen on olemassa vaihtoehtoisia toimintatapoja. Henkilöstön suhteen tapahtuvia muutoksia on myös pyritty arvioimaan eläköitymisen ja rekrytointiongelmien kautta. Lisäksi listauksesta ilmenee palvelun lakisääteisyys ja mahdollinen julkisen vallan käyttö sekä palveluun liittyvät subjektiiviset oikeudet. Palvelut on laitettu suuntaa antavaan järjestyksen etenemisen ja tärkeyden mukaan. Merkittävimmät vaihtoehtoiset toimintatavat on koottu lopuksi toimenpideohjelmaan, jonka toteuttamiseen kaupunki sitoutuu.

4. Kaupunginhallitus

Kaupungin yleishallinto, hallinto- ja tukipalvelut ja muut KH alaiset toiminnot

Kuntien yleishallinnon hallinto- ja tukipalveluissa on yleisenä tavoitteena viime vuosina ollut kustannustehokkuuden lisääminen. Palvelurakennemuutoksen yhteydessä myös tämä osio tulee lähemmän tarkastelun kohteeksi. Toiminnan tehostamiseen ja kustannussäästöihin voidaan lähinnä päästä luomalla suurempia palveluyksiköitä esim. kuntayhteistyön kautta, ulkoistamalla yhteiselle yhtiölle tai ostamalla eräissä tapauksissa palvelut ulkopuoliselta osapuolelta.

Talousalueen palvelustrategiaan kytketyt seudulliset henkilöstö- ja taloushallinnon yhteistyöryhmät ovat jo toiminnassa ja vievät vaihtoehtoisten mallien selvitystyötä eteenpäin. Muiden palvelujen kohdalla priorisointi on listauksessa esitetty. Vaihde-, monistus- ja ATK-palvelujen osalta vaihtoehdot ovat selkeästi hieman kaukaisempia visioita.

Palvelut, joiden järjestämisessä on vaihtoehtoja / odotettavissa muutoksia	Vaihtoehtoinen palvelujen järjestäminen	Lakisääteisyys (L) Subj. oikeus (+) Julk. vallan käyttö (J)	Henkilöstön saatavuusongelmat / Eläköityminen
Henkilöstöasioiden hoito	-Talousalueen yhteinen sijaispankki -Henkilöstöhallinnon toiminnallinen yhteistyö		Ei ongelmia
Taloushallinto	-Talousaluekohtainen hankintayhteistyön syventäminen ja hankintarenkaan laajentaminen -Taloushallinnon tukipalveluyhteistyö talousalueella (ostolaskujen käsittely, laskutus, palkanlaskenta ym.)		Ei ongelmia
Väestönsuojelu / väestönsuojelupäällikkö	Yhteinen virka seutukunta-kohtaisesti	L	Ei ongelmia
Arkisto	Yhteinen arkistohoitaja seutukunta- / talousaluekohtaisesti		Ei ongelmia
Pysäköinnin valvonta / pysäköinninvalvoja	Ostopalvelu Hyvinkäältä lakimieheltä	L	Ei ongelmia
Lakimiespalvelut	Toiminnan laajentaminen (palvelujen myynti Loppi & Hausjärvi)		Ei ongelmia
ATK-palvelut	Talousalueen yhteinen yhtiö		Ei ongelmia
Vaihdepalvelut	Täydellinen ostopalvelu yksityiseltä		Ei ongelmia
Monistuspalvelut	Seutukunnallinen liikelaitos		Ei ongelmia

Terveysthuolto

Terveysthuollossa vaihtoehtoiset palvelujen järjestämistavat ovat kytköksissä hallinnollisiin rakenteisiin. Tulevaisuutta voidaan hahmottaa kahden vaihtoehtoisen skenaarion avulla:

1. Sairaanhoidopiirin valmisteleva erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon ja vanhusten laitoshoidon yhdistäminen sisäisesti. Tuloksena uusi kuntayhtymä ja terveydenhuoltopiiri.
2. Talousalueelle muodostetaan uusi sairaanhoidopiiri yhdistämällä Kanta-Hämeen sairaanhoidopiiri sekä Hyvinkään sairaanhoitoalue. Sairaanhoidopiirin alueelle voi jäädä yksi tai useampia perusterveydenhuollon kuntayhtymiä, jotka voivat mahdollisesti hoitaa myös vanhusten laitoshoidon.

Yleisesti erikoissairaanhoidon vaihtoehtoisissa palvelutuotantotavoissa on kyse ostopalveluista vaativien ja kalliiden toimenpiteiden yhteydessä. Tämä edellyttää tilannekohtaista arviointia, jolloin jokainen toimenpideryhmä on tutkittava erikseen. Ostopalveluissa voidaan hyödyntää sairaanhoidopiirien välistä yhteistyötä. Ensimmäinen tavoite on erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon sairaanhoidollisten tukipalvelujen yhteistyön lisääminen.

Sijaisvälityksen selvitystyö on jo käynnissä. Perusterveydenhuollon osalta kuvantamispalveluihin sekä virka-ajan ulkopuoliseen päivystykseen liittyvät vaihtoehtoiset toimintatavat priorisoidaan korkeimmalle.

Palvelut, joiden järjestämisessä on vaihtoehtoja / odotettavissa muutoksia	Vaihtoehtoinen palvelujen järjestäminen	Lakisääteisyys (L) Subj. oikeus (+) Julk. vallan käyttö (J)	Henkilöstön saatavuusongelmat / Eläköityminen
Perusterveydenhuolto / sijaisten välitys	Liittyminen Hämeenlinnan sijaisvälityspalveluun (ostopalvelu)		Sijaisista pulaa kautta linjan
Perusterveydenhuolto / kuvantamispalvelut	Seutukunnallinen yhdistäminen erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kesken	L+	Röntgenhoitajat
Perusterveydenhuolto / virka-ajan ulkopuolinen päivystys	Seutukunnallinen yhdistäminen erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kesken	L+	Päivystyslääkärit
Erikoissairaanhoido (tapauskohtaisesti, erityisesti vaativien/kalliiden palvelujen yhteydessä)	-Sairaanhoidopiirien välistä yhteistyötä -Ostopalveluja	L+	
Ympäristöterveydenhuolto	Yhteistyö Hyvinkään kanssa	L	Ei ongelmia

5. Perusturvalautakunta

Väestön ikääntyminen, asukasmäärän kasvu sekä aikuisten ja lasten päihteiden käyttö ja mielenterveysongelmat tulevat lisäämään sosiaali- ja terveystoimen palveluiden tarvetta. Samaan aikaan hoitoalan ja sosiaalityön tehtäviin on vaikea saada henkilöstöä. Riittävän vahva kunta pystyy toteuttamaan tehokkaat porrasteiset hoito- ja palveluketjut ja turvaamaan erityisryhmien palvelut.

Käyttöön otetaan erilaisia palvelujen tuottamistapoja. Sekä talousalue- että seutukuntakohtaisesti tuotettujen palvelujen määrä kasvaa. Perusturvatoimen ja perusterveydenhuollon saumaton yhteistyö tai palvelujen yhdistäminen lisääntyy. Lasten ja nuorten palveluissa siirrytään entistä enemmän varhaiseen puuttumiseen ja ennaltaehkäisevään toimintaan. Kuntalaisten omavastuu palvelujen hankkimisessa ja kustantamisessa kasvaa. Hyvinvointipalvelut voidaan myös organisoida täysin uudella tavalla esim. elinkaariajattelun mukaisesti.

Perusturvatoimi on mukana kahdessa talousalueen palvelustrategian kärkihankkeessa: yhteisen lastenvalvoja ja elatusturvayksikön perustaminen ja sijaispankkihanke.

Sosiaali- ja terveystoimen yhdistäminen on ollut esillä osana kunta- ja palvelurakennemuutostusta.

Palvelut, joiden järjestämisessä on vaihtoehtoja / odotettavissa muutoksia	Vaihtoehtoinen palvelujen järjestäminen	Lakisääteisyys (L) Subj. oikeus (+) Julk. vallan käyttö (J)	Henkilöstön saatavuusongelmat / eläköityminen
Sosiaalityö	- Seutukunnalliset toimintatavat lastensuojelussa - Sosiaalipäivystys 2007 seutukuntaa laajempaa yhteistyönä - Koko sosiaalityö ja työvoiman palvelukeskus yhdistetään - Ennaltaehkäisevä työ ja varhainen puuttuminen oleelliseksi osaksi peruspalveluja /vrt. lapsen elinkaarimallinnus)	L+	Sosiaalityöntekijöiden saatavuus
Työtoiminta (sisältää myös nykyisen työpajatoiminnan)	- Vajaakuntoisten ja vaikeasti työllistyvien työtoiminnot yhdistetään talousalueella. Palvelut voi tuottaa yksityinen yrittäjä, yhdistys tai säätiö. - Poikkihallinnollisuus (petula, koula, henkilöstöyksikkö)	L+	
Sosiaalityö / perheneuvola	- Perheneuvolan yhteyteen moniammatillinen kuntoutusyksikkö (petula, tk, koula) - Seudun puheterapeutit yhteen yksikköön	L	Puheterapeutit, psykologit. Lastenpsykiatrin saanti keskussairaalasta
Sosiaalityö / A-klinikka	A-klinikka perusterveydenhuoltoon seudullisesti tai toteutetaan talousaluekohtaisesti	L	Lääkärin saanti perusterveydenhuollosta
Sosiaalityö / päihdehuollon asumispalvelut	Seutukunnallinen keskitäminen, laaditaan selvitys järjestämistavasta	L	ei ongelmia

Sosiaalityö / elatusturva	Lastenvalvojan ja elatus- turvan palvelut talousalu- eella yhteisesti	L+	ei ongelmia
Vammaispalvelut / kehi- tysvammaispalvelut / asu- mispalvelut	- Kaikki asumispalvelut ostetaan -Pääjärven ky:n asu- misyksikkö Riihimäelle	L+	ei ongelmia
Vammaispalvelut / kehi- tysvammaispalvelut / per- hehoito	-Tilapäisen perhehoidon järjestämisen keskittämi- nen talousalueella	L	perhehoitajien saata- vuusongelmia
Vammaispalvelut / sosi- aalityö	-Seutukunnallinen vam- maispalvelun yksikkö -Maakunnallinen apuväli- neiden ja palvelujen han- kintayksikkö	L+	sosiaalityöntekijöiden saatavuus
Vammaispalvelut / kulje- tuspalvelut	Yliseutukunnalliset mat- kapalvelukeskukset	L+	ei ongelmia
Päivähoito	- Päivähoitopaikka ei ole sidottu asuinkuntaan - ostopalvelut - Yksityisen hoidon tu- keminen kuntalisällä - Erityispäivähoidon pal- velut seutukunnallisesti	L+	erityislastentarhan- opettajista pulaa
Koti- ja vanhuspalvelut / kotihoito	- Kotipalvelun ja kotisai- raanhoidon yhdistäminen - Palveluseteli käyttöön ja yksityisten ostopalvelujen lisääminen - Tukipalvelujen siirto kuntalaisten omalle vas- tuulle (verovähennysoi- keus)		Sijaisten saatavuus
Koti- ja vanhuspalvelut / päivätoiminta ja asumis- palvelut	- Palveluasuminen hoide- taan pääasiallisesti osto- palveluina		Hoitohenkilöstön saa- tavuus
Koti- ja vanhuspalvelut / laitospalvelut	- v. 2010 jälkeen laitos- paikkojen määrää lisä- tään		
Vanhusten laitospalvelut/ perusterveydenhuolto	- Uusi organisointi vanhusten laitoshoidon esim. osa tk:n vuodepai- koista muutetaan hoiva- paikoiksi tai vanhainkodin osastoksi		
Koti- ja vanhuspalvelut / dementiatyö	Seudullinen dementia- työn kehittämissyksikkö		

6. Koulutuslautakunta

Valtion koulutuspoliittiset linjaukset, opetustoimen lakimuutokset sekä valtionosuusuudistus pakottavat organisoimaan koulutuksen järjestämistavat uudelleen. Tulossa oleva koulutustakuu ja muutokset kustannusjaossa valtion ja kunnan kesken (esim. toimeentulotuki) edellyttävät että kunnat järjestävät pitkäaikaistyöttömien kuntouttavat tuki- ja koulutuspalvelut uudella tavalla.

Kasvava talousalue lisää perusopetuksen ja 2. asteella koulutettavien nuorten määrää. Väestörakenteen muutos näkyy toimialalla lähinnä henkilöstön eläköitymisenä.

Moniammatillinen kuntouttava palvelukeskus etenee talousalueen palvelustrategian kärkihankkeena. Muista vaihtoehtoisista järjestämistavoista ammatti- ja aikuisopiston uudelleenorganisointi priorisoidaan ehdottomasti korkeimmalle. Tässä, kuten myös vapaan sivistystyön seutuopistossa, tavoitteellinen uuden konseptin mukainen aikataulu on 1.1.2008. Perus- ja lukiokoulutuksessa tavoitteena on järjestää palvelut uudella mallilla 1.8.2008 alkaen. Muiden palvelujen suhteen esitetyt vaihtoehdot ovat lähinnä vision tasolla, eivätkä tällä hetkellä kovin ajankohtaisia.

Palvelut, joiden järjestämisessä on vaihtoehtoja / odotettavissa muutoksia	Vaihtoehtoinen palvelujen järjestäminen	Lakisääteisyys (L) Subj. oikeus (+) Julk. vallan käyttö (J)	Henkilöstön saatavuusongelmat / eläköityminen
Ammatti- ja aikuisopisto	Talousalueen kattava uudelleenorganisointi -monialainen nuortenkoulutusväylä	L	Ei ongelmia
Peruskoulutus / oppilashuolto ja kuntouttava toiminta	Moniammatillinen kuntouttava palvelukeskus (poikkihallinnollisuus Petula / terv. huolto)	L+	Puheterapeutit ja nuorisopsykologit
Lukiokoulutus	Seudullisesti organisoitu lukiokoulutus	L	Ei ongelmia
Peruskoulutus	Seudullisesti organisoitu perusopetus	L+	Erityisopettajat, matemaattisten aineiden opettajat
Vapaa sivistystyö	Seutuopisto ts. sateenvarjo-organisaatio jossa kansalaisopisto, musiikkiopisto, kuvataidekoulu ja muut taiteen perusopetusta antavat organisaatiot	L	Kuvataideopettajat
Yhteispalvelut / hallinto	Seutukunnallisen koulutoimen hallinnoiminen	L J	Ei ongelmia
Ruokapalvelut	Kapasiteettia palvella suurempaa aluetta / enemmän asiakkaita löytyy	L+	Ei ongelmia
Kirjastotoimi	Seutukunnallinen kirjasto	L	Ei ongelmia pl. kirjastotoimenjohtajat

7. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

Väestön ikääntyminen ei vaikuta nuorisopalveluiden kohderyhmään. Nykyinen väestönkasvu Riihimäellä ei merkittävästi aiheuta paineita lisätä nuorisopalveluiden tuotantoa. Kulttuuripalveluiden tuotannossa tulevaisuudessa on huomiota väestön ikääntymisen aiheuttamat muutostarpeet. Esimerkiksi konsertteja ja teatteriesityksiä on tarjottava nykyistä enemmän iltapäivisin. Suurimmat muutostarpeet väestön ikääntymisestä aiheutuvat liikuntapalveluiden tuotannossa. Erityisryhmien liikunnanohjaustarpeet kasvavat huomattavasti lähitulevaisuudessa.

Matkailupalveluiden osalta alla esitetty konsepti voisi olla mahdollinen jo vuoden 2007 loppuun mennessä. Kohdassa ”kulttuuritoiminta / kaupungin yleiset juhlat” esitetty suuntaus on lisääntymässä koko ajan. Osa esitetyistä vaihtoehtoisista toimintatavoista on visioita, jotka kuvastavat mahdollisuuksia järjestää palvelut nykytilanteesta huomattavastikin poikkeavalla tavalla. Kuitenkin esim. osakeyhtiöajattelu on syytä ottaa esille viimeistään siinä vaiheessa, jos koulutus- ja kulttuuri- ja vapaa-aikalautakuntien yhdistäminen tulee ajankohtaiseksi tai poikkihallinnollinen elinkaariajattelu lisääntyy.

Palvelut, joiden järjestämisessä on vaihtoehtoja / odotettavissa muutoksia	Vaihtoehtoinen palvelujen järjestäminen	Lakisääteisyys (L) Subj. oikeus (+) Julk. vallan käyttö (J)	Henkilöstön saatavuusongelmat / Eläköityminen
Erityisnuorisotyö	Seutukunnallisen yhteistyön lisääminen / poikkihallinnollinen tarkastelu	L	Ei ongelmia
Liikuntapalvelut	Seutukunnallinen yhteistyö tai seutukunnallinen kuntien omistama osakeyhtiö	L	Kenttä- ja laitoshenkilöstön rekrytointi
Matkailupalvelut	Uudelleenorganisointi kaupungin hallinnoimana ja ohjaamana. Osittain ostopalvelu, osittain oma toiminta + yhteinen matkailuasiamiehen virka seutukunnallisesti		Ei ongelmia
Kulttuuritoiminta / kaupungin yleiset juhlat	ostopalvelujen lisääminen 3. sektori + yksityiset, yhteistyö muiden organisaatioiden kanssa (mm. Srk, VR, Varuskunta)		Ei ongelmia
Kulttuuritoiminta / vaihtuvat näyttelyt & kulttuuritapahtumat (museot, teatteri, kesäkonsertit)	Riihimäen kulttuurikeskus / talousalueen yhteinen osakeyhtiö		Työntekijöiden asema turvataan omistajapolitiikalla
Nuorisotyö / kerhotoiminta	Palvelun hankinta 3. sektorilta lisääntyy	L	Ei ongelmia

8. Tekninen lautakunta

Teknisen toimen osalta palvelujen vaihtoehtoiset järjestämistavat ovat olleet arkipäivää jo useiden vuosien ajan. Ostopalvelujen määrä tulee kasvamaan jatkossakin. Kuntayhteistyön odotetaan vaikiintuvan vesihuollossa.

Koska Riihimäki on kasvukunta, maankäytön suunnitteluun joudutaan tulevaisuudessa panostamaan aiempaa enemmän. Lisäksi kansalaisten odotukset lisääntyvät ja selvitystarve kasvaa yleisesti. Myös ympäristöterveyden vaatimukset edellyttävät muutoksia toimintamenetelmiin erityisesti kiinteistönhuollossa ja liikenneväylien ylläpidossa

Teknisessä hallinnossa henkilöstö tulee vaihtumaan merkittävästi. Jo nyt on havaittavissa rekrytointiongelmia, jotka lisääntyvät tulevaisuudessa. Ongelmassa on kyse myös kuntatyöntekijöiden arvostuksen puutteesta.

Vesihuoltoyhteistyö etenee talousalueen palvelustrategian kärkihankkeena. Muutoin taulukossa esitetty vaihtoehtoinen palvelujen järjestäminen on kehitykseltään voimistuvaa.

Palvelut, joiden järjestämisessä on vaihtoehtoja / odotettavissa muutoksia	Vaihtoehtoinen palvelujen järjestäminen	Lakisääteisyys (L) Subj. oikeus (+) Julk. vallan käyttö (J)	Henkilöstön saatavuusongelmat / Eläköityminen
Kaavoituspalvelut / yleiskaavoitus	Ostopalvelujen osuus kasvaa	L, J	Rekrytointiongelmia
Kaavoituspalvelut / maankäytön suunnittelu		L, J	Rekrytointiongelmia
Kartta- ja tonttipalvelut / paikkatietopalvelut	Seutukunnallisesti	L, J	Ei ongelmia
Tilapalvelut / suunnittelu	Ostopalvelujen määrä kasvaa		Rekrytointiongelmia
Tilapalvelut / siivous	Ostopalvelujen määrä kasvaa		Rekrytointiongelmia
Yhdyskuntatekniset palvelut / liikennealueiden ylläpito	Ostopalvelujen määrä kasvaa		Rekrytointiongelmia
Vesihuolto	Seutukunnallinen yhteistyö	J (kaupunginvaltuusto)	Rekrytointiongelmia

9. Ympäristölautakunta

Ympäristölautakunnan toimialaan kuuluvien pääosin lakisääteisten palveluiden järjestämiseen ei väestön tai henkilöstön ikärakenteen muutokset aiheuta muutoksia. Palvelut on tarkoituksenmukaista jatkossakin järjestää omana työnä kuitenkin seutukunnallista ja talousalueen kattavaa yhteistyötä mahdollisuuksien mukaan lisäten. Organisaatioiden yhdistämiseen talousalueella tai seutukunnallisesti ei ole perusteita eikä tarvetta nykyisen kuntajaotuksen voimassaoloaikana.

Ympäristönsuojelussa yhteistyötä tehdään talousalueella etenkin ympäristötilan seurannassa ja paikkatiedon hallinnassa, tiedotuksessa ja valistuksessa sekä jatkossa myös ympäristöjärjestelmätöiden kehittämisessä. Ympäristövalvonnassa yhteistyö liittyy etenkin Lopen ja Riihimäen yhteiseen ympäristötarkastajaan. Kuluttajaneuvonta hoidetaan seutukunnallisesti, jatkossa talousalueyhteistyön mahdollisuudet selvitetään.

Talousalueen ainoan kierrätyskeskuksen toiminnan alueellistaminen tulee kyseeseen vain jos muilla alueen kunnilla on palveluun kiinnostusta ja tarvetta. Toiminta ei ole liiketaloudellisesti kannattavaa, joten yksityinen sektori ei ole kiinnostunut toiminnasta. Nykyinen toimintatapa on Riihimäen kannalta edullisin. Koska kyseessä on jätehuoltoon liittyvä palvelu, on toiminnan kulut mahdollista kattaa tarvittaessa jätemaksulla.

Palvelut, joiden järjestämisessä on vaihtoehtoja / odotettavissa muutoksia	Vaihtoehtoinen palvelujen järjestäminen	Lakisääteisyys (L) subj. oikeus (+) julk. vallan käyttö (J)	Henkilöstön saatavuusongelmat / eläköityminen
Ympäristönsuojelu / ympäristövalvonta ja ympäristötilan seuranta	- ympäristötarkastajan työpanoksen osto Lopelta Riihimäelle jatkossakin - pintavesien seurannassa yhteistyö Hyvinkään ja Lopen kanssa 2006 - ilmanlaadun seuranta yhteistyössä Hämeen alueen kuntien kanssa - pohjavesiensuojelussa seutukunnallinen yhteistyö - paikkatiedon hallinnassa talousalueyhteistyö	L J	Ei ongelmia
Ympäristönsuojelu / ympäristövalistus ja tiedotus	- talousalueyhteistyö ympäristöjärjestelmän kehittämisessä - ympäristökasvatus/luontokoulu seutukunnallisena tai talousalueellisena toimintana	L	Ei ongelmia
Ympäristönsuojelu / kierrätyskeskus-toiminta	Alueellisen toiminnan kehittäminen tai ulkopuolisen tahon hoidettavaksi, toistaiseksi ei toimenpiteitä		Ei ongelmia
Rakennusvalvonta	Alueellisen yhteistyön lisääminen mm. toimintatapojen ja ohjeaineistojen osalta	L	Ei ongelmia
Ympäristönsuojelu / kuluttajaneuvonta	Hoidetaan nyt seutukunnallisena, siirtymässä valtion hoidettavaksi	L	Ei ongelmia

10. Toimenpideohjelma

Kaupunginhallitus

Palvelu / toiminto	Vaihtoehtoinen palvelujen järjestäminen	Henkilöstö	Aikataulu	Erityistä
Henkilöstöasioiden hoito	-Talousalueen yhteinen sijaispankki - Henkilöstöhallinnon toiminnallinen yhteistyö	-	Etenee talousalueen henkilöstöhallinnon yhteistyöryhmässä Henkilöstöhallinnon esiselvitys valmistuu kesäkuussa 2006	Kyseessä on talousalueen palvelustrategian kärkihanke
Taloushallinto	-Taloushallinnon tukipalveluyhteistyö talousalueella (ostolaskujen käsittely, laskutus, palkanlaskenta ym.)	-	Etenee talousalueen taloushallinnon yhteistyöryhmässä, esiselvitys valmistuu kesäkuussa 2006 yhdessä henkilöstöhallinnon kanssa	Kyseessä on talousalueen palvelustrategian kärkihanke
Väestönsuojelu / väestönsuojelupäällikkö	Yhteinen virka seutukunta- / talousaluekohtaisesti	-	Selvitetään mahdollisuus hoitaa talousaluekohtaisesti v. 2007 aikana	
Arkisto	Yhteinen arkistonhoitaja seutukunta- / talousaluekohtaisesti	-	Selvitetään seutukunta-kohtaisena yhteistyönä v. 2007 aikana	
Perusterveydenhuolto / sijaisten välitys	Liittyminen Hämeenlinnan sijaisvälityspalveluun (ostopalvelu)	Sijaisista pulaa kautta linjan	Selvitystyö etenee talousalueen kärkihankkeen jatkona v. 2006	
Perusterveydenhuolto / kuvantamispalvelut	Seutukunnallinen yhdistäminen erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kesken	Röntgenhoitajista pulaa	Päätökset on tehty. Organisointi voimaan viimeistään v. 2008 alusta	
Perusterveydenhuolto / virka-ajan ulkopuolinen päivystys	Seutukunnallinen yhdistäminen erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kesken	Päivystyslääkäreistä pulaa	Hankkeeseen liittyvät selvitykset v. 2007 loppuun mennessä.	

Perusturvalautakunta

Palvelu / toiminto	Vaihtoehtoinen palvelujen järjestäminen	Henkilöstö	Aikataulu	Erityistä
Sosiaalityö	- Sosiaalipäivystys seutukuntaa laajempaan yhteistyönä - Koko sosiaalityö ja työvoiman palvelukeskus yhdistetään		2007 alkaen Laajentuminen 2008	Liittyy tilakysymykseen
Sosiaalityö / päihdhuollon asumispalvelut	Seutukunnallinen keskittäminen, selvitys järjestämistavasta		Selvitys 2007	

Sosiaalityö / elatusturva	Lastenvalvojan ja elatusturvan palvelut talousalueella yhteisesti		Tavoite 2007-2008	
Vammais- palvelut / kehitys- vamma- palvelut / perhe- hoito	Tilapäisen perhehoi- don järjestämisen kes- kittäminen talousalu- eella		Tavoite 2006-2007	
Päivähoito	- Erityispäivähoidon palvelut seutukunnalli- sesti		Tavoite 2008	
Koti- ja van- huspalvelut / kotihoito	- Palveluseteli käyt- töön ja yksityisten os- topalvelujen lisäämi- nen - Tukipalvelujen siirto- kuntalaisten omalle vastuulle (verovähennys- oikeus)		Tavoite 2008	
Koti- ja van- huspalvelut / laitospalvelut	- v. 2010 jälkeen lai- tospaikkojen määrää lisätään		Alkaen 2010	
Koti- ja van- huspalvelut / dementia- työ	Seudullinen dementia- työn kehittämissyksikkö		2008	Seudun neljän ole- massa olevan asu- misyksikön verkosto

Koulutuslautakunta

Palvelu / toiminto	Vaihtoehtoinen palvelujen järjestäminen	Henkilöstö	Aikataulu	Erityistä
Ammatti- ja aikuisopisto	Talousalueen kattava uudelleenorganisointi -monialainen nuorten- koulutusväylä		Tavoitteena uudelleenorganisointi 1.1.2008	
Peruskoulutus / oppilashuolto ja kuntouttava toiminta	Moniammatillinen kuntouttava palvelukeskus	Saatavuuso ngelmia, puhe- terapeutit ja nuorisopsy- kologit	Etenee seutukunnallisessa yhteistyöryhmässä	Kyseessä on talous- alueen palvelustrate- gian kärkihanke Poikkihallinnollinen Petulan & terveyden- huolto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

Palvelu / toiminto	Vaihtoehtoinen palvelujen järjestäminen	Henkilöstö	Aikataulu	Erityistä
Matkailupal- velut	Uudelleenorganisointi kaupungin hallinnoima- na ja ohjaamana. Osit- tain ostopalvelu, osittain oma toiminta + yhteinen matkailuasiamiehen vir- ka seutukunnallisesti		Nykyisen toimintamallin jatkon edellytykset selvi- tetään 2006, mahdollinen uudelleenorganisointi 2007	-KulMa-projekti saa- nut myönteisen lausunnon Hämeen yhteistyöryhmältä. -Sopimuksen uusi- misajankohta -Selvityksessä huo- mioidaan myös vies- tintäsihteerin rooli

Tekninen lautakunta

Palvelu / toiminto	Vaihtoehtoinen palvelujen järjestäminen	Henkilöstö	Aikataulu	Erityistä
Vesihuolto	Seutukunnallinen yhteistyö	Rekrytointiongelmia	Etenee seutukunnallisessa vesihuoltoyhteistyöryhmässä	Kyseessä on talousalueen palvelustrategian kärkihanke

Ympäristölautakunta

Palvelu / toiminto	Vaihtoehtoinen palvelujen järjestäminen	Henkilöstö	Aikataulu	Erityistä
Ympäristönsuojelu /ympäristövalvonta ja ympäristön tilan seuranta	Ympäristötarkastajan työpanoksen osto Lopelta jatkossakin		päätös asiasta v. 2007 aikana	
Kuluttajaneuvonta	Hoidetaan seutukunnallisena, talousalueyhteistyön mahdollisuudet selvitetään		v. 2006 aikana Siirtymässä valtion hoidettavaksi	